

Kassakavatthu

A földműves története

A Dhammapada 67. versének kommentárja

Forgács Veronika fordítása

Vezetőtanár: Körtvélyesi Tibor

„Nem jól van megcselekedve...” – ezt a tanítóbeszédet a Mester¹ a Dzséta-ligetben tartózkodása alatt egy földművesről mondta.

A földműves Szávatthitól nem messze egy mezőn szántott. Ezalatt tolvajok jutottak be a városba a vízcsatornán át, egy gazdag családhoz alagutat ástak, majd sok aranyat és ezüstöt magukhoz véve ugyanazon a vízcsatornán át távoztak. Az egyik tolvaj a többieket becsapva egy ezer pénzt tartalmazó erszényt rejtett a derékövébe, így ért arra a mezőre, ahol a többi tolvajjal együtt elosztották a zsákmányt. A zsákmánnyal távozáskor azonban nem vette észre, hogy a derékövéről leesett az ezer pénzt tartalmazó erszény.

Azon a napon a Mester hajnalban épp a világot szemlélte, amikor észrevette a földművest, amint [előrelátó] tudásának hálójába került, és eltöprengett: „Vajon mi fog történni?”. És ezt látta: ez a földműves reggel majd szántani indul, az ellopott holmi tulajdonosai a tolvajok nyomába fognak eredni, meglátják a földön a derékövről leesett ezer pénzt tartalmazó erszényt, a földművest elfogják. Mivel rajtam kívül ennek más szemtanúja nem lesz, oda kell mennem, ráadásul ezzel segítem őt, hogy a folyamhoz érkezés útjára térjen.

A földműves reggel elment szántani, a Mester pedig odaérkezett a rangidős Ánanda szerzetes kíséretében. A földműves meglátta a Mestert, odament hozzá, üdvözölte, majd folytatta a szántást. A Mester nem mondott neki semmit, csak odament, ahol a leesett erszény hevert, majd ezt mondta Ánandának: „Nézd, Ánanda, mérges kígyó!” „Látom, nagyuram, szörnyű mérgű!” – válaszolta Ánanda.

A földműves hallotta ezt a beszélgetést, és így gondolkodott magában: „Folyton ezen a helyen járkálok, ezek meg azt mondják, mérges kígyó van itt.” Eközben a Mester távozott, a földműves pedig csak annyit mondott: „Megölöm a kígyót!” – aztán fogta az ösztökebotot, odament, és meglátta az ezer pénzzel teli erszényt: „Valószínűleg ezt gondolhatta a Mester

---

¹ A Buddha egyik szokásos titulusa (*sattthā* – tanító, mester).

mérges kígyónak!” Felvette az erszényt, visszament, ahol szántott, oktalan módon az erszényt az oldalára állítva² fedte be homokkal, és újra szántani kezdett.

Miután az éj kivilágosodott, az emberek meglátták, mit műveltek a házban a tolvajok. Követték a lábnyomokat, s elértek a mezőre, ahol a tolvajok a zsákmányt elosztották, ám ott észrevették a földműves lábnyomait is, követték azokat, és eljutottak oda, ahol az erszény el volt rejtve. Eltávolították róla a földet, kezükbe vették, és ezt mondták a földművesnek: „Te megloptad a házunkat, és úgy csinálsz, mint aki szántja a mezőt!”

Ezután megfenyegették, megverték, majd a király elé vitték. Amikor a király meghallotta, mi történt, megparancsolta, hogy öljék meg a földművest. A király emberei hátrakötötték a kezét, ostorral ütötték, ahogy vitték a kivégzőhelyre. Eközben a földműves csak ezt mondogatta: „Nézd Ánanda, mérges kígyó! Látom, Mester, szörnyű mérgű!” – ezen kívül mást nem mondott. Akkor a király emberei megkérdezték tőle: „Folyton a Mester és Ánanda szavait ismételve, mit jelent ez?”

„Ha láthatom a királyt, neki elmondom!” – erre elvitték a királyhoz, és elmondták neki a történeteket.

Akkor a király megkérdezte: „Miért mondtad ezeket?”. A földműves ezt felelte: „Nem vagyok tolvaj, felség!” – majd elmesélte neki az egész történetet onnantól, hogy kiment a mezőre szántani. A király meghallgatta, és így szólt: „Bizony mondom, ez az ember a legfőbb személyt a világon, a Mestert nevezi meg tanúként! Nem helyes ráfogni a bűnt; meg fogom tudni, mi itt a teendő!”

Napnyugtakor a földművessel együtt odament a Mesterhez, és megkérdezte tőle: „Szentséged elment Ánanda szeretettel együtt ennek a földművesnek a földjére?

„Igen, nagykirály”

„Mit láttatok ott?”

„Ezer pénzt tartalmazó erszényt, nagykirály.”

„Annak láttán mit mondtatok?”

„Ezt és ezt, nagykirály.”

„Uram, ha ez az ember nem rád hivatkozott volna, mint tanúra, akkor elvesztette volna az életét. De elmondta, mit beszéltek, így megmentette az életét.”

Ezt hallván, a Mester így szólt: „Igen, nagykirály, csak annyit mondtam még, miután távoztam, hogy bölcs ember ne tegyen olyat, amit ha megtesz, később megbánja.” – majd kifejtette az összefüggést, tanítást adott és ezt a verset mondta:

---

² Feltehetően kilátszott egy része.

„Nem jól van megcselekedve az a tett, amit ha megtesz, később megbán az ember;
aminek beérését könnyes arccal, sírva szenved el.”³

A tanítás végén a földműves világi hívőként elérte a folyamhoz érkezés gyümölcsét. A jelenlévő szerzetesek is elérték a folyamhoz érkezés és a többi⁴ gyümölcsét.

2026.01.15.

Forgács Veronika

---

³ A versnek vannak megjelent fordításai:

„Nem az a tett a helyes tett, amit majd megbánás követ, s könnyzáport öntve kell majd a gyümölcsét elfogyasztani.” (Vekerdi József)

„Nem lehet jó az a cselekedet, amellyel lelkiismeretfurdalás, sírás és könny jár.” (Fórizs László)

⁴ A folyamhoz érkezés, az egyszervisszatérés, a csodásan születés gyümölcsei.